

Prameny sekundárního práva EU

Prameny sekundárního práva – přehled a charakteristika

Článek 288 SFEU

Pro výkon pravomocí Unie přijímají orgány nařízení, směrnice, rozhodnutí, doporučení a stanoviska.

Nařízení má obecnou působnost. Je závazné v celém rozsahu a přímo použitelné ve všech členských státech.

Směrnice je závazná pro každý stát, kterému je určena, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo, přičemž volba formy a prostředků se ponechává vnitrostátním orgánům.

Rozhodnutí je závazné v celém rozsahu. Pokud jsou v něm uvedeni ti, jimž je určeno, je závazné pouze pro ně.

Doporučení a stanoviska nejsou závazná.

Uvedené ustanovení charakterizuje prameny sekundárního práva EU. Další ustanovení Smluv potom stanoví oblasti, v nichž EU disponuje legislativní pravomocí. Jiná ustanovení pak specifikují legislativní postupy vedoucí k přijetí takových předpisů.

Základní charakteristika nařízení

je přijímáno zpravidla tam, kde je nezbytná jednotná úprava v celé EU z těchto důvodů:

- předmětem úpravy jsou právní vztahy na úrovni unijní - proto nemohou být upraveny vnitrostátně (zejména oblasti s výlučnou pravomocí EU, ale i další - např. sociální zabezpečení migrujících osob),

unifikace vnitrostátních úprav cestou jejich nahrazení nařízením (zjevná unifikace)

Ukázka nařízení

Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 61 písm. c) a čl. 67 odst. 1 této smlouvy,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Společenství si stanovilo cíl udržovat a rozvíjet prostor svobody, bezpečnosti a práva, ve kterém je zajištěn volný pohyb osob. ...

... (vynecháno)

PŘIJALA TOTO NAŘÍZENÍ:

KAPITOLA I

OBLAST PŮSOBNOSTI

Článek 1

1. Toto nařízení se vztahuje na věci občanské a obchodní bez ohledu na druh soudu. Nevztahuje se zejména na věci daňové, celní a správní.

... (vynecháno)

KAPITOLA VIII

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 76

Toto nařízení vstupuje v platnost dnem 1. března 2002.

Toto nařízení je **závazné v celém rozsahu a přímo použitelné** v členských státech.

V Bruselu dne 22. prosince 2000.

Za Radu předseda C. Pierret

Základní charakteristika směrnice

používá se zpravidla tam, kde pravomoc EU ponechává právní úpravu dané oblasti vnitrostátnímu právu - nástroj pro ovlivnění obsahu vnitrostátního práva ve směru unijních zásad:

- *sblížování obsahu vnitrostátních pravidel, někdy téměř (skrytá) unifikace,*
- *vytváření minimálního (evropského) standardu vnitrostátní úpravy*

Ukázka směrnice

Směrnice Rady 93/13/EHS ze dne 5. dubna 1993 o nepřiměřených podmínkách ve spotřebitelských smlouvách

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského hospodářského společenství, a zejména na článek 100a této smlouvy,

... (vynecháno)

PŘIJALA TUTO SMĚRNICI:

Článek 1

1. **Účelem** této směrnice je **sblížit právní a správní předpisy členských států** týkající se nepřiměřených podmínek ve smlouvách uzavíraných mezi prodávajícím zbožím nebo poskytovatelem služeb a spotřebitelem.

2. Smluvní podmínky, které odrážejí závazná právní a správní ustanovení a ustanovení nebo zásady mezinárodních úmluv, jejichž stranami jsou členské státy nebo Společenství, zejména v oblasti dopravy, nejsou předmětem ustanovení této směrnice.

Článek 8

Členské státy mohou přijmout nebo ponechat v platnosti přísnější ustanovení slučitelná se Smlouvou v oblasti působnosti této směrnice, aby zajistily nejvyšší stupeň ochrany spotřebitele. (**MINIMÁLNÍ STANDARD HARMONIZACE**)

... (vynecháno)

Článek 10

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí nejpozději do 31. prosince 1994. Neprodleně o nich uvědomí Komisi. (TRANSPOZIČNÍ LHŮTA)

Tato ustanovení jsou použitelná pro všechny smlouvy uzavřené po 31. prosinci 1994.

2. Tato opatření přijatá členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

3. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

Článek 11

Tato směrnice je určena členským státům.

V Lucemburku dne 5. dubna 1993.

Za Radu předseda N. Helveg Petersen

O t á z k a :

Identifikujte následující předpis a rozhodněte, zda se jedná o nařízení či směrnici. Svě rozhodnutí odůvodněte!

Právní předpis č. 1 o záznamovém zařízení v silniční dopravě

RADA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ,

(vynecháno)...

PŘIJALA TENTO PŘEDPIS:

Článek 1

Záznamové zařízení ve smyslu tohoto *předpisu* musí s ohledem na svou konstrukci, montáž, užívání a zkoušení vyhovovat požadavkům tohoto *předpisu*.

Článek 3

1. Záznamové zařízení musí být zabudováno a užíváno ve vozidlech, která jsou registrována v členském státě a používána pro silniční přepravu cestujících nebo zboží, s výjimkou vozidel uvedených v článku 4 a v čl. 14 odst. 1 *předpisu (EHS) č. XX. ...*

4. V oblasti vnitrostátní přepravy mohou členské státy požadovat zabudování a užívání záznamového zařízení v souladu s tímto *předpisem* pro všechna vozidla, pro která nejsou zabudování a užívání požadovány podle odstavce 1.

(vynecháno)...

Článek 13

Zaměstnavatel a řidiči odpovídají za správné fungování a používání zařízení.

Článek 14

1. Zaměstnavatel vydá řidičům dostatečný počet záznamových listů s ohledem na individuální povahu těchto listů,

2. Podnik uchovává záznamové listy v řádném stavu nejméně jeden rok po jejich použití a na žádost dotyčného řidiče mu vydá jejich kopie. Listy musí být předloženy nebo vydány na žádost kontrolora.

(vynecháno)...

Článek 19

1. Členské státy přijmou včas po konzultaci s Komisí právní a správní předpisy nezbytné pro provedení tohoto *předpisu*.

Tyto předpisy musí mimo jiné zahrnovat organizaci, postupy a prostředky pro kontrolu dodržování tohoto *předpisu*, jakož i sankce v případě jeho porušení.

(vynecháno)...

Článek 21

Tento předpis vstupuje v platnost dnem 29. září 1986. ...

V Bruselu dne 20. prosince 1985.

Za Radu předseda R. Krieps

Kontrolní otázky (nepovinné)

1. Které orgány a jakými postupy směrnice a nařízení mohou přijímat?
2. Jakým způsobem a ve které sbírce dochází k vyhlášení nařízení a směrnic?
3. V jakých jazycích jsou směrnice a nařízení vyhlášeny?
4. Srovnajte nařízení a směrnice s českými právními předpisy a uveďte, které z nich by mohly být jejich ekvivalentem (pokud to lze).
5. Co se rozumí *obecnou působností* nařízení?
6. Co znamená, že nařízení je *přímo použitelné*?
7. Jsou také směrnice *přímo použitelné*?
8. Může jednotlivec směrnicí porušit a případně být následně za toto porušení sankcionován?
9. Proč je v případě směrnice tvrzení, že *stanoví cíl, jehož má být dosaženo* ne zcela výstižné?
10. Jaký je rozdíl mezi implementací a transpozicí?
11. Kdy členský stát splní svou povinnost směrnicí provést? Postačí i interní pokyn v rámci hierarchického uspořádání státních orgánů k jejímu provádění nebo musí být vždy provedena formou obecně závazného předpisu?
12. Jaké účinky má směrnice vůči členskému státu **před** uplynutím její implementační doby?
13. Mohou se členské státy odchýlit od standardu předvídaného směrnicí?
14. Kdo dohlíží nad správnou implementací směrnic a jakým způsobem získává tento orgán relevantní informace?
15. Co může být důsledkem neprovedení směrnice řádně a včas?